

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประเภทเลือกตอบ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐานโดยค่า t (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยได้ผลสรุป ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.7 มีอายุระหว่าง 18 – 39 ปี ร้อยละ 48.8 มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 56.2 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน ร้อยละ 60.1 และมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 70.8
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการริเริ่มการพัฒนา และด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ($\bar{X} = 2.94$) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา ($\bar{X} = 2.90$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนา ($\bar{X} = 2.82$) ตามลำดับ โดยสามารถสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านการริเริ่มการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านการริเริ่มการพัฒนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมหาสาเหตุของปัญหาของชุมชนเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.07$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 2.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชนเพื่อการพัฒนา ($\bar{X} = 2.81$) ตามลำดับ

2.2 ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านการวางแผนพัฒนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.94$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมกำหนดทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.62$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการดำเนินการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านการดำเนินการพัฒนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อสร้างประโยชน์ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.98$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมประสานงานเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.96$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนแรงงานเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.66$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาทางด้านวัตถุ ($\bar{X} = 3.07$) รองลงมาคือ ผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด ($\bar{X} = 2.99$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลประโยชน์จากการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามลำดับความสำคัญ ($\bar{X} = 2.81$) ตามลำดับ

2.5 ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์การพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.15$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการที่ดำเนินการ ($\bar{X} = 2.97$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.74$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการริเริ่มการพัฒนา และ 2) ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา พบว่า เพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศหญิง ทั้งในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ที่มีความแตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการริเริ่มการพัฒนา และ 2) ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนพัฒนา และ 2) ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการพัฒนา จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เฉพาะการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น โดยภาพรวม โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า ประชาชนกลุ่มอายุต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

- 1) ประชาชนที่มีอายุ 40 – 59 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากกว่าประชาชนที่มีอายุ 18 – 39 ปี
- 2) ประชาชนที่มีอายุ 40 – 59 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากกว่าประชาชนที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป

3.3 จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เฉพาะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวม โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า ประชาชนกลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่

- 1) ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา
- 2) ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
- 3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา / ปวส. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา
- 4) ประชาชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา / ปวส. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

3.4 จำแนกตามคุณลักษณะด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร” มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการริเริ่มการพัฒนาและด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐปราชญ์ สิ้นชัยคุณานนท์ (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านรับผลประโยชน์จากการพัฒนาและด้านการริเริ่มการพัฒนา และมีความมีส่วนร่วมในระดับน้อยจำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากคือ ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านดำเนินการพัฒนา และด้านการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินทร์ มาลัย (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการรับผลประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ น้อยนคร (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการปฏิบัติงานและด้านการรับ

ผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจและด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

เหตุที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเกิดขึ้นจากการที่ประชาชน ส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาสำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา หรืออีกสาเหตุหนึ่ง ประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงด้วยข้อจำกัดหลาย ๆ ประการ จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการริเริ่มการพัฒนา และ 2) ด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการประเมินผลจากการพัฒนา โดย พบว่า เพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระชัย ชอบชื่น (2551, บทความ) ศึกษาการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามเพศ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มังกร ศรีชะโคตร (2549, บทความ) ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล กรณีศึกษา: ตำบลงิ้วใหญ่ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 เหตุที่เพศชาย มีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าเพศหญิง อาจเป็นเพราะลักษณะความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทยังมีการยอมรับเพศชายมากกว่าเพศหญิง และสังคมให้การยอมรับเพศชายมากกว่าเพศหญิง ตลอดจนผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้เพศชายมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าเพศหญิง

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประชาชนที่มีอายุ 40 – 59 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุด จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช. และระดับการศึกษาอนุปริญญา / ปวส. มีส่วนร่วมในการพัฒนามากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์น้อยนคร (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระชัย ชอบชื่น (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมน้อยเพราะออกไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ และประกอบอาชีพนอกพื้นที่ ประชาชนที่อายุ 40 – 49 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนามาก อาจเพราะมีความพร้อมในด้านความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์และการแสดงออกมากกว่า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 อาจเนื่องจากประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช. และระดับการศึกษาอนุปริญญา / ปวส. ต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ หรือได้รับความรู้และการสนับสนุนจากการพัฒนาจึงเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ความต้องการและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ควรให้ประชาชนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดทรัพยากรเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 ควรให้ประชาชนร่วมสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ แรงงานในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการให้บริการต่อไป

2.3 ควรทำการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้เป็นประจำทุกปี เพื่อรับทราบปัญหา และให้มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา